

VALSTYBĖS VYKDOMOSIOS VALDŽIOS SISTEMOS ĮSTAIGŲ ADMINISTRACIJŲ STRUKTŪRŲ TOBULINIMO REKOMENDACIJOS

Bendrosios nuostatos

Rekomendacijų tikslas – skatinti valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigas (toliau – įstaigos) laikytis vienodos jų administracijų struktūrų formavimo praktikos.

Rekomendacijos parengtos remiantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymu, Šešioliktosios Vyriausybės 2012-2016 metų programa¹, Vykdomosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcija², Viešojo valdymo tobulinimo 2012-2020 metų programa³, Vyriausybei atskaitingų institucijų funkcijų peržiūros metodikos taikymo rekomendacijomis⁴, Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijomis⁵, Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų biudžetinių įstaigų administracijų struktūrų peržiūros gairėmis⁶, taip pat atskirais Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtais sprendimais dėl įstaigų administracijų struktūrų tobulinimo.

Rekomendacijos skirtos ministerijoms, Vyriausybės įstaigoms, įstaigų prie ministerijų, kurios numato priimti sprendimus (ar teikti siūlymus) dėl savo administracijos struktūros tobulinimo. Rekomendacijomis taip pat gali remtis Seimui atskaitingos įstaigos, Vyriausybei atskaitingos įstaigos, ministerijoms pavaldžios biudžetinės įstaigos, neturinčios įstaigos prie ministerijos statuso, savivaldybių administracijos ir savivaldybių biudžetinės įstaigos.

Įstaigos administracijos struktūra – tai įstaigai pavestas funkcijas (specialiąsias ir bendrąsias) atliekančių valdymo ryšiais su įstaigos vadovybe susietų padalinių ir šiems padaliniams nepriklausančių pareigybių kompozicija. Įstaigos administracijos padaliniais yra ir įstaigos filialai. Remiantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, įstaigos administracijai nepriskiriamos įstaigos vadovo, jo pavaduotojų, patarėjų ar padėjėjų, priimtų politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu, įstaigos patarėjų pareigybės, taip pat įstaigos vadovo ar prie įstaigos veikiančios kolegialios patariamąsios institucijos (kolegijos, tarybos, komisijos).

Įstaigos administracijos struktūrą tvirtina įstaigos vadovas arba įstaigos savininko teisės ar pareigas įgyvendinanti institucija (šios institucijos vadovas). Specialūs įstaigos veiklą reguliuojantys įstatymai gali nustatyti kitokią įstaigos administracijos struktūros tvirtinimo tvarką. Minimalius reikalavimus įstaigų atliekančių viešojo administravimo funkcijas administracijos struktūros sudėčiai ir padalinių dydžiui nustato Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnis. Šios straipsnio nuostatos

¹ Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimas Nr. XII-51 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimas Nr. 1511 „Dėl Vykdomosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcijos patvirtinimo“.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 7 d. nutarimas Nr. 171 „Dėl Viešojo valdymo tobulinimo 2012-2020 metų programos patvirtinimo“.

⁴ <http://vakokybe.vrm.lt/index.php?id=466>

⁵ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. sausio 18 d. įsakymas Nr. 1V-15 „Dėl Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“.

⁶ http://www.lrv.lt/bylos/veikla/komisijos/saulelydzio/15_2010-10-28_posedzio_protokolas.pdf

reguliuojančios administracijos struktūros sudėtį ir padalinių dydį taikomos tiek, kiek jų nereglamentuoja statutai ar kiti įstatymai.

Būtinumą tobulinti įstaigos administracijos struktūrą dažniausiai lemia šios priežastys:

- pokyčiai aplinkoje, kurioje veikia įstaiga (Lietuvos Respublikos Vyriausybės vykdomos reformos ministrams pavestose valdymo srityse, pavestos naujos funkcijos ir pan.);
- poreikis mažinti įstaigos valdymo išlaidas, racionaliau naudoti materialiuosius, finansinius, informacinius ir kitus įstaigos turimus išteklius, didinti įstaigos veiklos skaidrumą ir efektyvumą.

Pagrindinės įstaigos administracijos struktūros tobulinimo nuostatos ir rekomendacijos

Tobulinant įstaigos administracijos struktūrą turėtų būti laikomasi šių svarbių nuostatų:

- įstaigos administracijos struktūra turi atitikti įstaigos paskirtį ir veiklos tikslus;
- įstaigos administracijos struktūra formuojama remiantis, tikslų uždavinių ir funkcijų analize, kuri turi būti atliekama bent kartą per 4-5 metus arba kaskart, kai iš esmės keičiasi įstaigos veiklos aplinka;
- įstaigos administracijos struktūra turi atitikti teisės aktų nustatytus minimalius reikalavimus administracijos struktūros sudėčiai ir apimčiai;
- turi būti siekiama maksimalių nustatytų įstaigų veiklos efektyvumo vertinimo kriterijų reikšmių įstaigų administracijų struktūrų valdymo srityje;
- įstaigos administracijos struktūra turi aiškiai atspindėti veiklos (darbo) pasidalijimą;
- turi būti išvengta funkcijų dubliavimo su kitomis įstaigomis ir įstaigos viduje;
- turi būti nustatyti aiškūs valdymo (pavaldumo, koordinavimo) ryšiai;
- turi būti optimaliai paskirstytos įstaigos vadovybei tenkančios koordinavimo veiklos ir kontrolės funkcijų apimtys;
- įstaigų teritorinių padalinių atliekančių analogiškas funkcijas, taip pat įstaigų, atliekančių panašias funkcijas, administracijų struktūros formuojamos remiantis tais pačiais principais.

Tobulinant įstaigų administracijų struktūras rekomenduojama:

- atlikti įstaigos funkcijų peržiūrą. Ši įstaigos veiklos analizės priemonė, padeda išgryninti įstaigos kompetenciją, identifikuoti perteklines funkcijas, funkcijų dubliavimą įstaigos viduje ir tarp įstaigų, nustatyti trūkstamas funkcijas, racionaliai paskirstyti funkcijas įstaigos viduje, tarp įstaigų ir valdymo lygių;
- vadovautis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytais efektyvumo ir vieno langelio principais, taip pat Vykdamosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcijoje nustatytais valstybės vykdomosios valdžios sistemos tobulinimo principais: politikos formavimo ir jos įgyvendinimo atskyrimo, racionalumo ir tikslingumo, efektyvesnio LR valstybės biudžeto lėšų naudojimo, skaidrumo, administracinės naštos mažinimo, dekoncentracijos, decentralizacijos ir subsidiarumo;
- identifikuoti įstaigai nebūdingas funkcijas (komercinė veikla ir pan.) ir jų atsisakyti;
- atsisakyti nereikalingų valdymo grandžių, mažinti vadovaujančių pareigybių (įstaigos vadovų, pavaduotojų, departamentų direktorių ir jų pavaduotojų, skyrių vedėjų ir jų pavaduotojų, poskyrių vedėjų) skaičiaus. Rekomenduotinas (siektinas 2013 metais) darbuotojų skaičius vienam vadovaujančiam darbuotojui ne mažesnis nei 4 darbuotojai (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 17 d. pasitarimo protokolas Nr. 55, 1.1.5.1 punktas);
- nustatyti optimalų bendrąsias funkcijas (personalo administravimas, finansų valdymas, informacinių sistemų valdymas, viešieji ryšiai, dokumentų valdymas, turto valdymas, viešieji pirkimai ir kt.) atliekančių darbuotojų skaičių. Rekomenduotinas (siektinas 2013 metais) bendrosios veiklos srities darbuotojų skaičius vienam specialiosios veiklos srities darbuotojui, t.y. bendrosios ir specialiosios veiklos srities darbuotojų santykis, būtų ne didesnis nei 0,4 darbuotojo (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 17 d. pasitarimo protokolas Nr. 55, 1.1.5.2 punktas);
- pagal galimybes centralizuoti bendrąsias funkcijas asignavimų valdytojo lygmenyje (atsižvelgiant į įstaigų dydį) (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 15 d. pasitarimo protokolas Nr. 85, 1.2 punktas);
- išnaudoti masto ekonomijos taupymo galimybes ir įstaigoms nebūdingas paslaugas (valymo, apsaugos ir kt.) pirkti rinkoje (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 15 d. pasitarimo protokolas Nr. 85, 1.2 punktas);
- nustatyti optimalų pareigybių skaičių, mažinant jį ilgiau kaip 1 metus yra neužimtų pareigybių skaičiumi (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 15 d. pasitarimo protokolas Nr. 85, 1.1 punktas);
- sustambinti padalinius (skyrius, biurus, tarnybas) iki 5 pareigybių, o departamentus (valdybas) - iki 25 pareigybių (rekomendacija netaikoma skyriams (tarnyboms), kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai (vidaus audito tarnyboms, buhalterinės apskaitos skyriams ir pan.) (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 15 d. pasitarimo protokolas Nr. 85, 1.3 punktas);

- pertvarkyti įstaigas, kuriose dirba mažiau nei 20 darbuotojų (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 7 d. pasitarimo protokolas Nr. 76, 1.1.1 punktas);
 - Vyriausybės įstaigoms ir įstaigoms prie ministerijų atsisakyti pavaldžių biudžetinių įstaigų juridinio asmens statuso, jeigu jo nenustato specialieji įstaigų veiklą reglamentuojantys įstatymai (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 7 d. pasitarimo protokolas Nr. 76, 1.1.3 punktas ir Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir kitų biudžetinių įstaigų administracijų struktūrų peržiūros gairių 3 punktas).
-

